

Timpul și noi, de Marcel Urs

Suntem la numărul 200. Au trecut anii. Mă gândesc mereu, și mă uit cum se scurge timpul printre degete. Sunt oare numai eu obsedat de această idee: că timpul trece mai repede decât oricând? Sau este felul meu de a privi lumea și aceasta mă face să văd lucrurile altfel?

Vorbeam recent, la întâlnirea noastră pentru elaborarea celui de al 200-lea număr al Romanian Times, despre posibilitățile de perfecționare a acestei publicații, care ne-a unit de-a lungul anilor, în cadrul comunității române, aici, în Statele Unite și mai nou în întreaga lume, prin lansarea versiunii electronice a RTe, www.romaniantimes.org. Și unul dintre subiectele viu discutate a fost “condimentarea” conținutului.

De fapt, chiar numele publicației noastre m-a împins la tratatrea, pe scurt, a acestui subiect: Romanian Times sau Timpul Românesc. Ei bine, m-am hotărât ca pentru o vreme, să las Schimbarea Climatică (Încălzirea Globală) la o parte, un subiect care mă preocupă intens, și să mă opresc asupra acestui nou subiect: TIMPUL.

Nu-i așa că “timpul” este interesant? Mai ales aici în State, și mai recent și în România, îi auzi pe mulți “nu am timp!”, “nu îmi ajunge timpul”, “sunt foarte ocupat”, etc., de parcă timpul s-a scurtat în ultima vreme, nu noi am devenit mai ocupați sau ne-am umplut tot “timpul nostru” cu tot felul de ocupații. Și, ceea ce este mai grav, uităm de multe ori să ne oprim o clipă din “eterna alergare” ca să observăm lucruri foarte importante care se petrec în jurul nostru, cărora nu le dăm o atenție deosebită, ca zâmbetul unui copil, frumusețea unei flori, o îmbrățișare, un sărut, un peisaj din natură și multe alte lucruri care ne înconjoară în fiecare zi. Același soare răsare și apune de mii de ani încoace. Aceași lună plină a luminat nopțile întunecate și târziile ale planetei secole la rând. De mii de ani, aceeași stea polară licărește pe cer, indicând nordul, înconjurată de mii de alte stele în jur. Același anotimpuri s-au perindat peste terra, secole la rând. Același zi și noapte se schimbă, cu o acurațe de invidiat, peste omenire de-a lungul veacurilor. și totuși ... ceva s-a schimbat și anume NOI.

Ne apropiem cu pași repezi de sfârșitul anului ... 2007! Dacă acum 7 ani, cineva mi-ar fi spus că 2007 va fi un an tot atât de obișnuit ca și anul 2000, poate nu l-aș fi crezut. De-a lungul existenței omenirii, omul a fost fascinat din totdeauna de tinerețea fără bătrânețe și viața fără de moarte, însă fără succes. Nu de puține ori, încercarea omului de oprire a timpului a rezultat în pierderea de vieți nevinovate, ca în cazul reginei Elisabeth Bathory din Ungaria, care, prin 1600, a crezut că dacă face baie în sânge de fete tinere și frumoase, va opri timpul în loc. Au murit astfel degeaba în jur de 650 de tinere frumoase și nevinovate.

Ca oameni, suntem fascinați de amintirile trecutului, cu care ne hrănim în fiecare zi, și ne uităm parcă cu groază la viitor. Pentru unii dintre noi, timpul trece mai repede, iar pentru alții mai încet. Urmăresc în fiecare zi sursele de informare mass-media și încerc să îmi imaginez un viitor pentru noi, pentru copiii noștri și nu pot să îmi imaginez un viitor foarte bun. Timpul este presărat de evenimente care ne marchează în mod pozitiv sau negativ. Timpul înseamnă ceva diferit pentru fiecare dintre noi și îmi dau seama că acest subiect nu va fi tratat îndeajuns în acest articol. Totuși oamenii s-au străduit să definească timpul în cuvinte și fraze scurte care au rămas înscrise în filele istoriei. Nu mă gândesc nici pe departe să definesc eu “timpul”, ci aceste rânduri sunt doar o privire fugară asupra acestuia.

Definirea noțiunii de timp nu este un lucru deloc ușor. Astfel unul din faimoasele dicționare “online” definește timpul ca: -o continuitate nonspațială în care evenimentele au loc într-o succesiune ireversibilă din trecut prin prezent și înspre viitor; - un interval care separă două puncte în această “continuitate” și anume durata; - o continuitate care se măsoară în milenii, secole, decenii, ani, luni, ore, minute și secunde.

Timpul a fost o preocupare majoră a omului din timpuri străvechi. A fost studiat cu atenție de către mii de oameni de știință ca filozofi, matematicieni și fizicieni. Omul este obișnuit cu legile și fenomenele naturii, ca atracția gravitațională, câmpurile magnetice, ploi, vânturi, trăsnete etc. pe care încearcă să le înțeleagă prin tot felul de formule și ecuații, însă definirea timpului este mai

mult decât ecuații matematice, mai mult decât o lege sau un fenomen al naturii, este pur și simplu capacitatea noastră de a înțelege viața așa cum o cunoaștem noi aici pe pământ. În ecuația timpului apare viața. Aceasta este presărată sau "condimentată" de evenimente, ca nașterea, primul plâns, primul zâmbet, primii pași, prima zi de școală, primul sărut, primul loc de muncă, căsătoria, pensionarea, și apoi ... moartea.

De multe din aceste evenimente ne aducem aminte cu plăcere, cu excepția ultimului eveniment, adică moartea. Am întâlnit oameni pentru care "sărbătorirea" evenimentelor din viață, este ceva greșit, însă viața fără evenimente este pur și simplu fără sens. Fiecare dintre noi trecem prin acest ciclu al vieții fără să ne dăm seama cât de repede trece ... timpul. Însă nu timpul este acela care trece, ci noi și cei din jurul nostru. Noțiunea de timp există numai pentru noi, pentru oameni. Suntem creați cu un așa-zis ceas biologic care ticăie în fiecare zi în noi, 24 de ore din 24.

Încercarea mea de a defini timpul este tot atât de dificilă ca definirea Trinității, cunoscută mai bine de către comunitățile creștine ca Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Însă, termenii noștri sunt prea slabi și definițiile noastre prea seci pentru a defini acest termen. Timpul este ca Dumnezeu. Sau mai bine zis asemănarea dintre cei doi termeni este izbitoare. Dacă am încerca să definim TIMPUL ca trecut, prezent și viitor, și fiecare din acestea sunt parte integrantă a acestei continuități, care nu poate exista una fără cealaltă, tot așa cred eu, este și Trinitatea, ca Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, care sunt unul singur, adică DUMNEZEU.

Și totuși, timpul, ca și Dumnezeu, a rămas același de-a lungul veacurilor. Nici unul nu are un început sau un sfârșit. Definirea celor doi termeni este foarte greu de explicat prin cuvinte omenești. Sfântul Augustin spunea că "timpul nu este nimic în realitate, ci numai în gândirea noastră de a înțelege realitatea, iar experiența umană este una, de la Genesa la Apocalipsa, indiferent de repetarea evenimentelor ciclice în natură." Un filozof persian, Avicenna, prin secolul 11, a venit cu o teorie prin care, "timpul nu ar exista ca noțiune fizică, ci există numai în mintea noastră prin amintiri și așteptări".

Prin secolul 13, Duns Scotus a venit cu ideea că "timpul există atât ca o noțiune fizică cât și ca o noțiune psihologică". Pe la începutul secolului 20, un filosof englez, F.H. Bradley, afirma că "timpul, la fel ca spațiul, s-a dovedit a fi ceva ireal, o aparență contradictorie".

Marele gânditor grec, Aristotel, a afirmat că "timpul este măsura schimbării", dar a subliniat că "timpul, nu se schimbă, pentru că schimbarea poate fi rapidă sau încetă, însă timpul rămâne același".

Isaac Newton susținea că „timpul și spațiul sunt două entități infinite pentru toate evenimentele și aceste entități există fără evenimente”. El a adăugat că "timpul și spațiul nu sunt de natură materială, ci sunt dependente de materie, cu excepția lui Dumnezeu, care nu este materie".

Gândirea noastră este limitată. Preocuparea omului de a înțelege timpul a fost dintotdeauna preponderentă de-a lungul istoriei. Dacă am înțelege timpul și dacă am putea găsi ecuația acestuia, lucrurile ar lua o întorsătură extraordinară în istoria omenirii. Prin aceasta am putea opri procesul îmbătrânirii, după care aspiram atât de mult când eram copii. Când eram copii, abia așteptam să creștem mari, iar când am ajuns la maturitate, ne uităm cu nostalgie înapoi la zilele copilăriei. Am putea retrăi viața într-un mod diferit. Am putea trăi ... veșnic.

Cât despre mine, eu mă uit la un viitor în care timpul nu va mai exista și nu va avea măsură. Acesta se cheamă veșnicie. Îmi despre ea se vorbește atât de mult și foarte detaliat în Cartea Vieții, Biblia care meționează, în Daniel 7:18: "Dar sfinții Celui Prea Înalt vor primi Împărăția și vor stăpâni Împărăția în veci, din veșnicie în veșnicie", iar la 1 Cronici 29:1, găsim că "A Ta este, Doamne, mărirea, puterea și măreția, veșnicia și slava ..."